

ANVISNINGAR och LAGKRAV

2014-03-27 v./u.

Hamnen

Infrastruktursektorn

I detta dokument finns en genomgång av Hamnens viktigaste miljöpåverkan och vad som kan göras för att minimera negativ miljöpåverkan samt relevanta lagkrav för verksamheten. Vid förslag till förändringar eller uppdateringar av detta dokument ska miljösamordnaren kontaktas. Vid avvikelser från dessa anvisningar, miljöpolicy, miljömål eller när negativ miljöpåverkan uppstår som inte kan betraktas som normal påverkan skall alltid miljösamordnaren kontaktas.

1. Verksamheten

En av huvuduppgifterna för hamnen är att se till att fartygens ankring sker på ett säkert sätt. Detta är den viktigaste miljöaspekten för hamnverksamheten.

2. Upphandlingar och inköp

Vid upphandlingar är det viktigt att ställa miljökrav. Anlitade leverantörer skall ha ett dokumenterat miljöledningsarbete och helst vara miljöcertifierade. Miljösamordnaren bör kontaktas vid större upphandlingar för rådgivning kring miljökrav.

Viktigt att tänka på vid inköp av förbrukningsvaror är att de skall de helst vara miljömärkta. Godkända miljömärken är bra miljöval, svanen, ISO14001, EU-blomman eller EU:s ecolabel och Krav. Det finns även andra miljömärken och vid osäkerhet bör miljösamordnaren kontaktas för vägledning.

Offentlig upphandling står för ca 16 % av BNP i Europa och i Norden är den siffran ännu högre. Det betyder att de krav som ställs i offentliga upphandlingar och inköp verkligen kan påverka hur leverantörerna bedriver sitt miljöarbete. Miljömärkta produkter har oftast bättre miljöprestanda än icke-miljömärkta produkter. Mindre mängder farliga ämnen används, mindre energi vid framställning, lägre utsläpp av miljö- och hälsoskadliga ämnen till luft och vatten och så vidare. Därför är det viktigt att Mariehamn också satsar hårt på att vara ett föredöme och ha med miljökrav i alla upphandlingar och inköp.

3. Avfallshantering

För att minimera mängden avfall bör man i första hand minimera mängden avfall som uppkommer. Det betyder att man ska fundera över om man över huvudtaget behöver köpa in varan. I andra hand ska man återanvända sådant som redan producerats, alltså använda gamla saker eller varor på nytt. I tredje hand ska avfallet sorteras och återvinnas. En typ av återvinning är avfallsförbränning och energiåtervinningen som då uppnås. I sista hand ska avfallet deponeras.

För de fall när återvinning och sortering skall ske inom verksamheten skall fraktioner finnas för, biologiskt avfall, brännbart restavfall, glas, metall, tetror, plastförpackningar, well/kartong och papper. På www.renhallningen.ax finns detaljerad information om vad som skall slängas i de olika kärnen. Farligt avfall som överbliven färg, nedskrapad färg, oljor, batterier, elektriska apparater, etc tas om hand enskilt och fraktas till återvinningscentralen av renhållningen.

Det är viktigt att inget hamnar i fel fraktion då det försvårar i återvinningsprocessen. Väl sorterat avfall

bidrar det till att mindre jungfruligt material behöver tas i anspråk, att mindre energi krävs i produktionsprocesser och att det som ska energiåtervinnas kan ge så mycket energi som möjligt (fuktigt avfall ger t ex. mindre energi än torrt).

4. Städning

Även städning är en aktivitet där rutiner och attityder spela en stor roll. Alla ytor skall vara välstädade och med god ordning, detta bidrar givetvis till en god miljö och en hemtrevlig känsla. Det är dock viktigt att städningen sker med miljöanpassade material och kemikalier. Städkemikalier bör vara miljömärkta och återhållsamhet bör iaktas vid förbrukningen. Om kemikalier med farosymboler används skall säkerhetsdatabladet finnas tillgängligt.

5. Energiförbrukning

Lampor bör släckas när de inte används, lågenergilampor bör installeras i alla armaturer. Andra elektriska apparater bör även slås av när de inte används.

6. Transporter

De transporter som sker inom verksamheten bör i första hand ske till fots eller med cykel. I andra hand med bil.

7. Tillbudsrapportering

Olyckor som kan leda till negativ miljöpåverkan ska omgående rapporteras till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM), även miljösamordnaren ska informeras.

8. Miljödifferentierad hamnavgift

För att minska fartygens luftföroreningar ingår miljödifferentiering i hamntaxan, vilken ger rabatt vid åtgärder som reducerar utsläpp av kväveoxider och svaveloxider från fartyg som ankommer till Västra hamnen, mer information finns på stadens hemsida.

LAGKRAV

Landskapslag (LL) 2008:124 om miljöskydd, syftet med denna lag är att främja en hållbar utveckling genom att undvika negativ miljöpåverkan samt genom att undanröja och begränsa skador av sådan påverkan. Inom verksamhet som medför risk för förorening av miljön ska allmänna principer om försiktighet och aktsamhet, om prevention och minimering av olägenheter, om bästa praxis ur miljösynpunkt samt om förorenarens ansvar tillämpas enligt 1 § i nämnda lag. Enligt 7 § samma lag finns kunskapskrav, vilket innebär att verksamhetsutövaren ska ha tillräcklig kunskap om verksamhetens miljöpåverkan och om möjligheterna att förebygga och begränsa dess negativa miljöpåverkan

Landskapsförordning (LF) 2008:130 om miljöskydd, i bilaga 1 till denna förordning anges verksamheter för vilka tillstånd eller miljögranskning krävs.

Vid förebyggande av uppkomsten av avfall, vid begränsande av avfallets farliga och skadliga egenskaper samt vid hantering av avfall skall bestämmelserna i LL 1981:3 och LF 2011:74 om renhållning iakttas.

Gällande mottagning av fartygsgenererat avfall och lastrester skall LL 2003:58 och LF 2003:67 följas. Avfallsplaner för både Västerhamn och Mariehamns småbåtshamnar upparbetas i enlighet med ovan nämnda lagstiftning, planerna uppdateras vart tredje år och ska godkännas av ÅMHM.

Gällande förebyggande och bekämpande av oljeskador skall det finnas erforderliga anordningar och förnödenheter och det ska finnas personal som är utbildad för att sköta dessa anordningar (enligt Landskapslag (1977:16) om bekämpande av oljeskador).

I samband med rivning eller renovering av fastigheter föreskrivs krav gällande avfallshantering enligt LF 2011:74 om renhållning. Finns det misstanke om att fastigheter som ska rivas eller renoveras innehåller PCB föreskrivs krav gällande hantering av sådant avfall i LF 1998:110.

Om det i samband med markplanering finns misstanke om markföroreningar ska hanteringen av ev.